Beantwoording schriftelijke vragen artikel 43 Reglement van Orde

Kenmerk van de vraag	**:**	26-15
Datum indienen vraag	:	14 juli 2026
Vraagsteller	:	Mevr. E.T. Liano (FVD) Dhr. J.W.F. Graansma (PVV)
Portefeuillehouder	:	Dhr. J.E. Boerema
Datum akkoord college	:	11 augustus 2026
Zaak- en stuknummer	:	2026071419611/26ZG044534

Underwerp
Actief toezicht Spreidingswet en bestuurlijke opstelling van het college

Ynlieding
De fracties van Forum voor Democratie (FVD) en de Partij voor de Vrijheid (PVV) hebben kennisgenomen van de berichtgeving in diverse media over het besluit van de minister van Asiel en Migratie om de gemeente Achtkarspelen onder actief toezicht (trede 3) te plaatsen in het kader van de Spreidingswet. De fracties vinden het opmerkelijk dat zij deze ontwikkelingen via de media moesten vernemen.

De minister heeft vastgesteld dat sprake is van taakverwaarlozing en aangekondigd een bestuurlijk gesprek met het college van B&W te willen voeren waarin afspraken moeten worden gemaakt over de acties en termijnen die volgens het ministerie noodzakelijk zijn om alsnog aan de wettelijke taak te voldoen.

Gelet op de maatschappelijke impact van dit dossier en de kaderstellende rol van de gemeenteraad wensen de fracties duidelijkheid te verkrijgen over de bestuurlijke opstelling van het college en de wijze waarop het college de belangen van de inwoners van Achtkarspelen zal vertegenwoordigen. Daarnaast willen de fracties voorkomen dat gedurende het reces belangrijke stappen worden gezet zonder dat de gemeenteraad hierin is meegenomen en de raad achteraf met voldongen feiten wordt geconfronteerd.

Fragen en antwurden

1. Kan het college bevestigen dat de berichtgeving in de media over de plaatsing van Achtkarspelen onder actief toezicht feitelijk juist is? Zo nee, op welke onderdelen niet?
   Antwoord: Ja. Achtkarspelen is conform de door de minister gevolgde interventieladder onder actief toezicht geplaatst.

2. Op welke onderdelen is volgens het college verschil van inzicht ontstaan tussen de gemeente en het ministerie?
   Antwoord: Er is geen verschil van inzicht. De minister heeft het college aangesproken op het niet uitvoeren van de in het verdeelbesluit opgenomen wettelijke taak.

3. De minister concludeert dat sprake is van taakverwaarlozing. Deelt het college deze kwalificatie? Zo nee, waarom niet?
   Antwoord: Het college heeft hiervan kennisgenomen. Deze kwalificatie wordt gebruikt als een gemeente een wettelijke medebewindstaak volgens de minister niet of onvoldoende uitvoert. Het college heeft het onderwerp expliciet bestuurlijk en politiek geagendeerd. In het raadsvoorstel van 22 mei 2025 heeft het college de raad vier scenario's voorgelegd,

waaronder het scenario om voorlopig geen opvang van AMV's in te richten en de landelijke ontwikkelingen rond de Spreidingswet af te wachten. Daarbij zijn ook de risico's van dit scenario expliciet benoemd, waaronder het risico van interbestuurlijk toezicht en een mogelijke overname van taken door een hogere overheid. Daarmee heeft de gemeenteraad uitvoering van de eerste cyclus van de Spreidingswet bewust naast zich neergelegd.

4. Welke concrete argumenten zal het college tijdens het aangekondigde bestuurlijke overleg naar voren brengen om het standpunt van Achtkarspelen toe te lichten?
   Antwoord: Het college zal in het gesprek met het ministerie toelichten welke afwegingen, uitvoeringsvragen en zorgen aan het standpunt ten grondslag liggen. Het college zal verder toelichten dat we, zoals de Spreidingswet dat vraagt, met andere gemeenten binnen de provincie Fryslân in gesprek zijn om te komen tot een provinciaal gedragen, sluitend plan om te voldoen aan de Friese opgave.

5. Is het college voornemens tijdens het bestuurlijke overleg uitsluitend kennis te nemen van de verwachtingen van het ministerie of zal het actief het standpunt van de gemeenteraad (namelijk: geen opvang van AMV's) blijven verdedigen?
   Antwoord: Het overleg is bedoeld om verantwoording af te leggen over de uitvoering van de Spreidingswet en om inzicht te geven in de stappen die worden gezet op provinciaal niveau. Het college zal het door de gemeenteraad ingenomen standpunt actief onder de aandacht brengen.
   Tegelijkertijd betrekt het college hierbij het geldende wettelijke kader, omdat de Spreidingswet zolang deze van kracht is een wettelijke taak (medebewind) voor gemeenten meebrengt.

6. Kan het college toezeggen dat tijdens het bestuurlijk overleg geen bestuurlijke toezeggingen worden gedaan die de beleidsruimte van de gemeenteraad beperken voordat de raad zich hierover heeft kunnen uitspreken?
   Antwoord: Ja. Het college zal tijdens het bestuurlijk overleg geen toezeggingen doen die de kaderstellende ruimte/beleidsruimte van de raad onomkeerbaar beperken.

7. Is het college bereid de gemeenteraad direct na afloop van het bestuurlijk overleg schriftelijk te informeren over hetgeen is besproken, de ingenomen standpunten en eventuele vervolgafspraken?
   Antwoord: Ja. De gemeenteraad zal schriftelijk worden geïnformeerd.

8. Welke besluiten kan het college zelfstandig nemen en voor welke besluiten is de gemeenteraad bevoegd?
   Antwoord: De bevoegdheidsverdeling is vastgelegd in de gemeentewet. De gemeenteraad stelt kaders, stelt verordeningen op en heeft het budgetrecht. Het college voert wet- en regelgeving uit, bereidt voor en voert overleg. Het Rijk kan, bij blijvende niet-uitvoering van een wettelijke taak, interbestuurlijk toezicht inzetten. Dat verandert niet de normale lokale bevoegdheidsverdeling, maar kan uiteindelijk wel gevolgen hebben voor de feitelijke beleidsruimte van de gemeente.

9. Heeft het college inmiddels onderzocht welke bestuurlijke en juridische mogelijkheden bestaan om zich tegen verdere uitvoering van de Spreidingswet te verzetten? Zo ja, welke mogelijkheden zijn daarbij in beeld?
   Antwoord: Nee. Het college heeft geen onderzoek laten uitvoeren naar de bestuurlijke en juridische mogelijkheden om zich aan de uitvoering van de Spreidingswet te onttrekken.

10. Is het college bereid daarbij alle beschikbare bestuurlijke en juridische mogelijkheden te benutten om uitvoering te blijven geven aan het eerder door de gemeenteraad ingenomen standpunt om geen opvang van AMV's te realiseren?
    Antwoord: Het college moet handelen binnen de grenzen van wet- en regelgeving en richt zich op een invulling van de opgave binnen deze wettelijke kaders. Daarbij worden in provinciaal verband verschillende mogelijkheden verkend.

11. Is het college met ons van mening dat het Rijk de afgelopen decennia onvoldoende effectieve maatregelen heeft genomen om de instroom van asielzoekers substantieel terug te dringen? Graag een gemotiveerd antwoord.
Antwoord: Dit betreft een landelijke politieke discussie die in de Tweede en Eerste kamer thuishoort. Het is niet aan het college om daar in algemene zin politieke uitspraken over te doen.

12. Deelt het college de opvatting dat juist het uitblijven van effectieve maatregelen aan de voorkant ertoe leidt dat gemeenten steeds vaker worden geconfronteerd met opvangopgaven waarvoor lokaal weinig draagvlak bestaat?
Antwoord: Dit betreft een landelijke politieke discussie die in de Tweede en Eerste kamer thuishoort. Het is niet aan het college om daar in algemene zin politieke uitspraken over te doen. Dit laat onverlet dat het college constateert dat gemeenten in de praktijk worden geconfronteerd met opvangopgaven waarbij de maatschappelijke en bestuurlijke druk groot is. Dit is een realiteit waar het college oog voor heeft. Deze signalen worden gedeeld met rijk en provincie.

13. Is het college met ons van mening dat, wanneer het Rijk de asielinstroom onvoldoende weet te beperken, het maatschappelijk verzet tegen nieuwe opvanglocaties qua omvang en aard verder zal toenemen?
Antwoord: Het college doet geen uitspraken over toekomstige maatschappelijke ontwikkelingen. Wel betrekt het college signalen uit de samenleving en de lokale draagkracht bij de bestuurlijke afwegingen.

14. Op welke wijze betrekt het college deze maatschappelijke ontwikkelingen bij zijn bestuurlijke afwegingen richting het ministerie?
Antwoord: Het college brengt signalen over draagkracht en uitvoerbaarheid onder de aandacht van provincie en rijk en brengt deze nadrukkelijk naar voren in bestuurlijke overleggen.

15. Is het college met ons van mening dat het als vertegenwoordiger van de inwoners van Achtkarspelen primair gehouden is de belangen en wensen van de eigen inwoners te verdedigen wanneer deze botsen met wensen van het Rijk? Zo ja, hoe geeft het college hier concreet invulling aan?
Antwoord: Het college behartigt de belangen van de inwoners van Achtkarspelen zorgvuldig en betrekt daarbij draagvlak, leefbaarheid, veiligheid, uitvoerbaarheid en financiële gevolgen. Tegelijkertijd handelt het college binnen de geldende wettelijke kaders. Concreet geeft het college hier invulling aan door het raadsstandpunt toe te lichten richting de minister, geen onomkeerbare toezeggingen te doen en de raad te informeren over relevante ontwikkelingen en mogelijke gevolgen.

16. Is het college bereid zich maximaal in te zetten om verdere asielopvang binnen Achtkarspelen te voorkomen zolang daarvoor onder de bevolking onvoldoende maatschappelijk draagvlak bestaat en daarbij, indien noodzakelijk, ook de confrontatie met het Rijk aan te gaan (naar het voorbeeld van gemeente Westland) om de belangen van de inwoners van Achtkarspelen te verdedigen?
Antwoord: Het college richt zich in de uitvoering van zijn taken op de specifieke belangen van de inwoners van onze gemeente binnen de wettelijke kaders. Een confrontatie met het rijk is geen doel op zich.

17. Heeft het college contact met andere gemeenten die eveneens onder actief toezicht zijn geplaatst of verwachten daar binnenkort onder te vallen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, met welk doel?
Antwoord: Nee. Gegeven de huidige stand van zaken is daar geen aanleiding voor.

18. Is het college bereid actief samenwerking te zoeken met andere gemeenten die zich verzetten tegen (verdere) uitvoering van de Spreidingswet, om gezamenlijk richting het kabinet op te trekken en kenbaar te maken dat de grenzen van de gemeentelijke uitvoerbaarheid en het maatschappelijk draagvlak zijn bereikt?
Antwoord: Zie beantwoording vraag 16.

19. Deelt het college de opvatting dat wanneer een substantieel aantal gemeenten uitvoering aan de Spreidingswet blijft weigeren, de feitelijke mogelijkheden van het Rijk om door middel van interbestuurlijk toezicht of indeplaatsstelling alle betrokken gemeenten tot uitvoering te dwingen beperkt zijn en dit aanleiding zou moeten zijn voor het kabinet om de uitvoerbaarheid van de Spreidingswet te heroverwegen en daarmee genoodzaakt is wezenlijke stappen te zetten om de nationale instroom van vluchtelingen te beperken? Graag een toelichting.
Antwoord: Het college doet geen uitspraak over de landelijke politieke strategie of over de vraag welke gevolgen het handelen van andere gemeenten zou moeten hebben voor het nationale asielbeleid. Dat is aan regering en parlement.

Met vriendelijke groet,
Namens burgemeester en wethouders,

mr. M.P. de Jong	J.D. de Vries MSc
gemeentesecretaris	burgemeester